

Tijdig bijsturen

Data als bouwsteen van passende behandelduur voor mentale gezondheid

Doelgroep: Behandelaren die helpen bij het afronden of afbouwen van een ggz-behandeling

Voor wie en waarom is dit een omgedachte praktijk?

De module 'Stoppen met behandelen' helpt behandelaren om te signaleren en herkennen dat ggz-behandeling geen meerwaarde meer heeft voor de cliënt. De behandelaar bespreekt dat stoppen zorgvuldig met de cliënt. Hierover beslissen zij samen. Behandelaren zijn geschoold in datagedreven besluitvorming en reflectie via training, digitale dashboards en multi-disciplinaire overleggen. De focus verschuift van onnodig doorbehandelen naar op tijd bijsturen of afronden, met behoud van continuïteit van herstel en veiligheid. Ook wordt behandelcapaciteit doelmatiger ingezet en is de bevestiging van de ontwikkelde veerkracht een belangrijke mijlpaal voor cliënt en behandelaar om bij stil te staan.

Werkzame elementen

- Meer aandacht voor het beëindigen van een behandeling maakt stoppen net zo zorgvuldig als starten met behandelen in de ggz.
- Data helpt bij het signaleren en bij het ondersteunen van stoppen of bijsturen van de behandeling.
- De therapie is een onderdeel van een eventueel bredere aanpak.
- Het doorbreekt de routine waarin een behandeling jarenlang doorloopt totdat alle problemen volledig lijken opgelost.

Aandachtspunten

- Tijdig stoppen vraagt om scholing en cultuurverandering.
- Goede datakwaliteit met betrouwbare registraties in een dashboard.
- Warme overdracht voor afgestemde samenwerking tussen netwerkpartners.
- Planning op maat van de training van behandelaren.

Wat levert het op?

Personele inzet

Doelmatiger zorgprocessen en daarvoor beter inzet van personeel.

- Effect van KPI 'Extreem lang in behandeling: langer dan 10 jaar': 4,4% minder cliënten, afname van 3,5% van de gemiddelde behandeltijd van deze groep.
- Effect van KPI 'Bij zeer intensieve zorg: gemiddeld meer dan 2 uur per week, gedurende een jaar in behandeling': 4,5% meer patiënten in zorg, met gelijke personele inzet.

Wachttijden

De werkwijze leidt tot afname van de wachttijden, maar de effecten zijn niet een-op-een toe te schrijven aan één behandeling of een specifiek initiatief. Dat komt namelijk door een bredere inzet die leidt tot kortere behandelduur en afname van wachttijden.

Samen beslissen en herstel

Data helpt om het gesprek te plannen met de cliënt en geïnformeerd samen te beslissen. Zo wordt de behandeling afgerond of bijgestuurd op een manier die bijdraagt aan het herstel van de cliënt.

Daan Vigeveno

Klinisch psycholoog, psychotherapeut,
projectleider Tijdig bijsturen

“Er spelen veel factoren mee bij de keuze om een behandeling voort te zetten of te stoppen. Door inzichten te combineren met data, signaleren we stilstand in het herstelproces eerder, zodat we tijdig bijsturen.”

Meer weten?

omg@zinl.nl

Dit is een uitgave van Zorginstituut Nederland, juli 2026.

